

Projektové vyučování: Co je a co není projekt?

Zdeněk Dlabola

Sekce vzdělávání ve školství, o. s. JOB

„Kdo si myslí, že něco ví, ještě neví
tak, jak by vědět měl.“

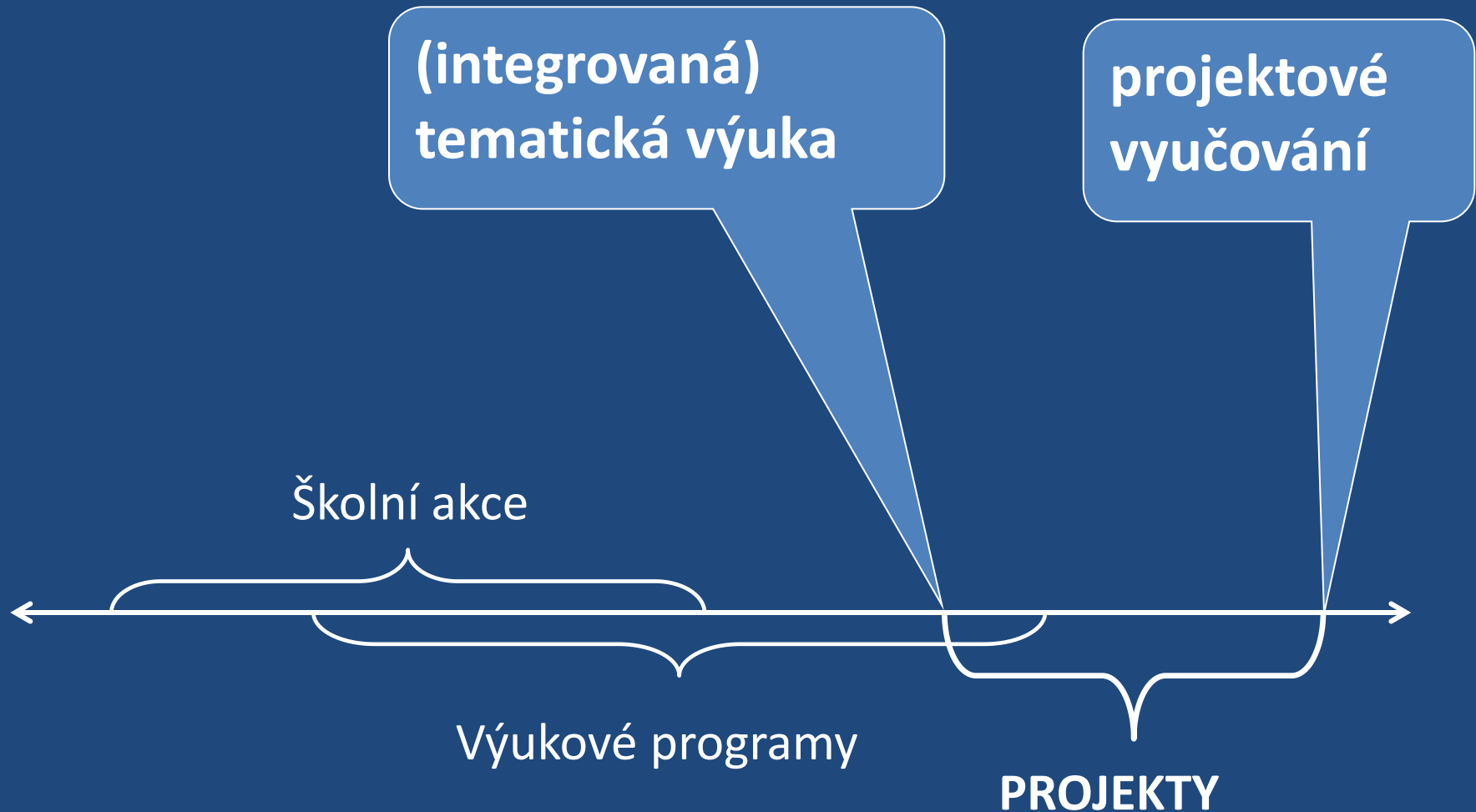
Bible: 1 Korinským 8:2

CÍLE této části prezentace:

- Na příkladech vymezit pojem „PROJEKT“
- Pojmenovat důvody pro vymezení tohoto pojmu
- Povzbudit k realizaci užitečných aktivit i projektů

Jeden z možných pohledů na aktivity a projekty:

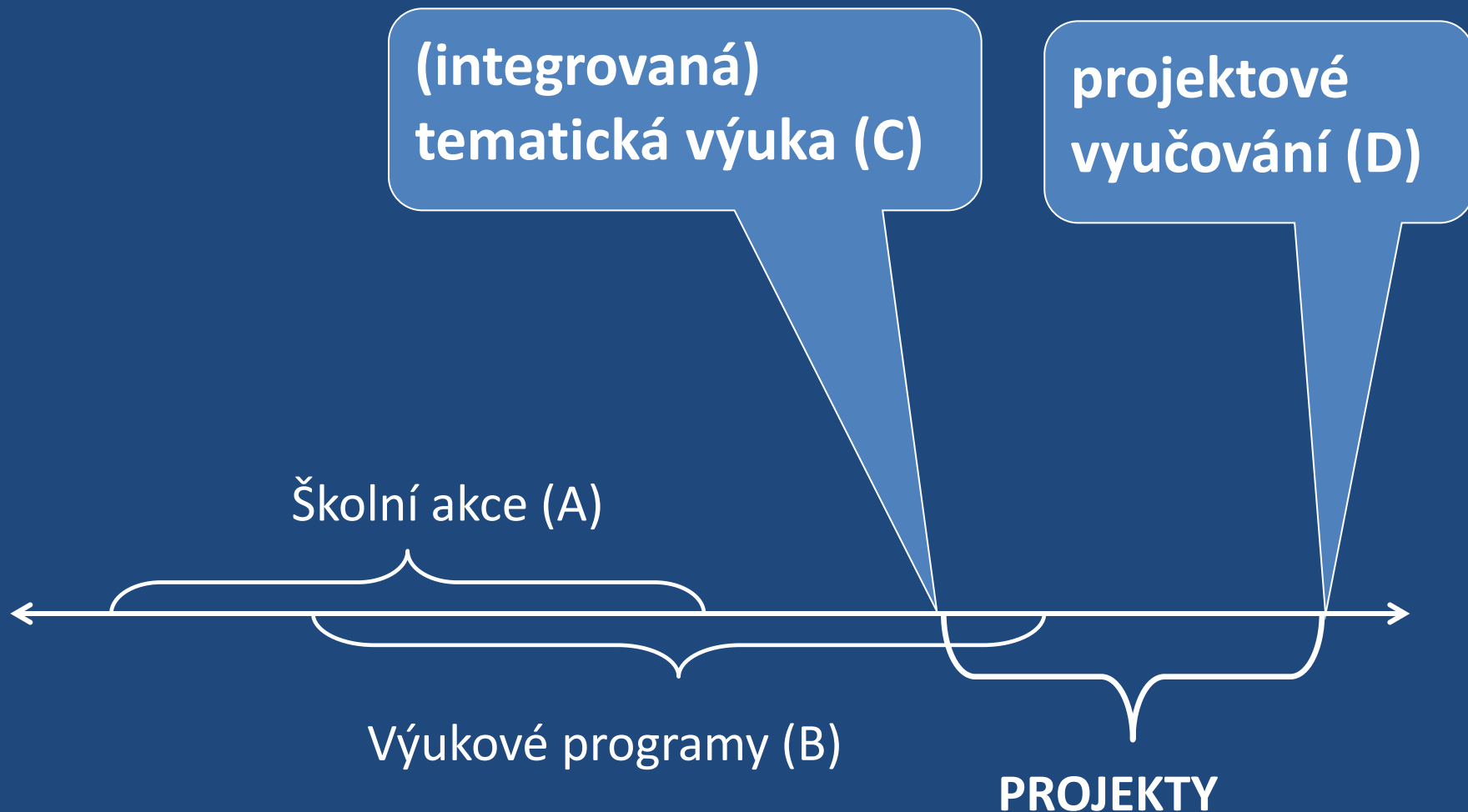
Proč se zabývat vymezením těchto pojmů?

- Pro lektory: analyzovat vzdělávací potřeby učitelů a plánovat vzdělávací „cestu“...
- Pro vedení školy: nastavovat kritéria hodnocení (např. pro autoevaluační činnosti)...
- Pro učitele: efektivněji plánovat, dosáhnout naplánovaných cílů...

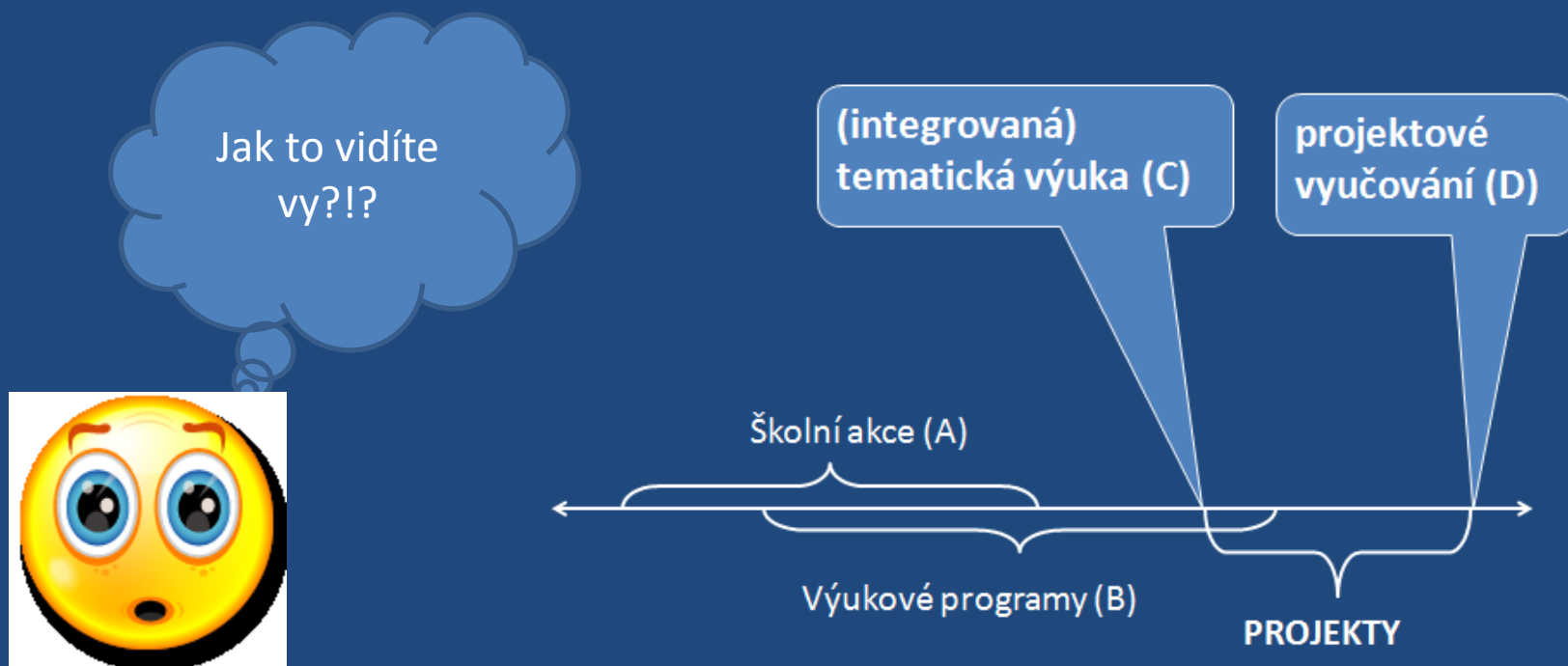
Zóna
nejbližšího
vývoje

Jeden z možných pohledů na aktivity a projekty:

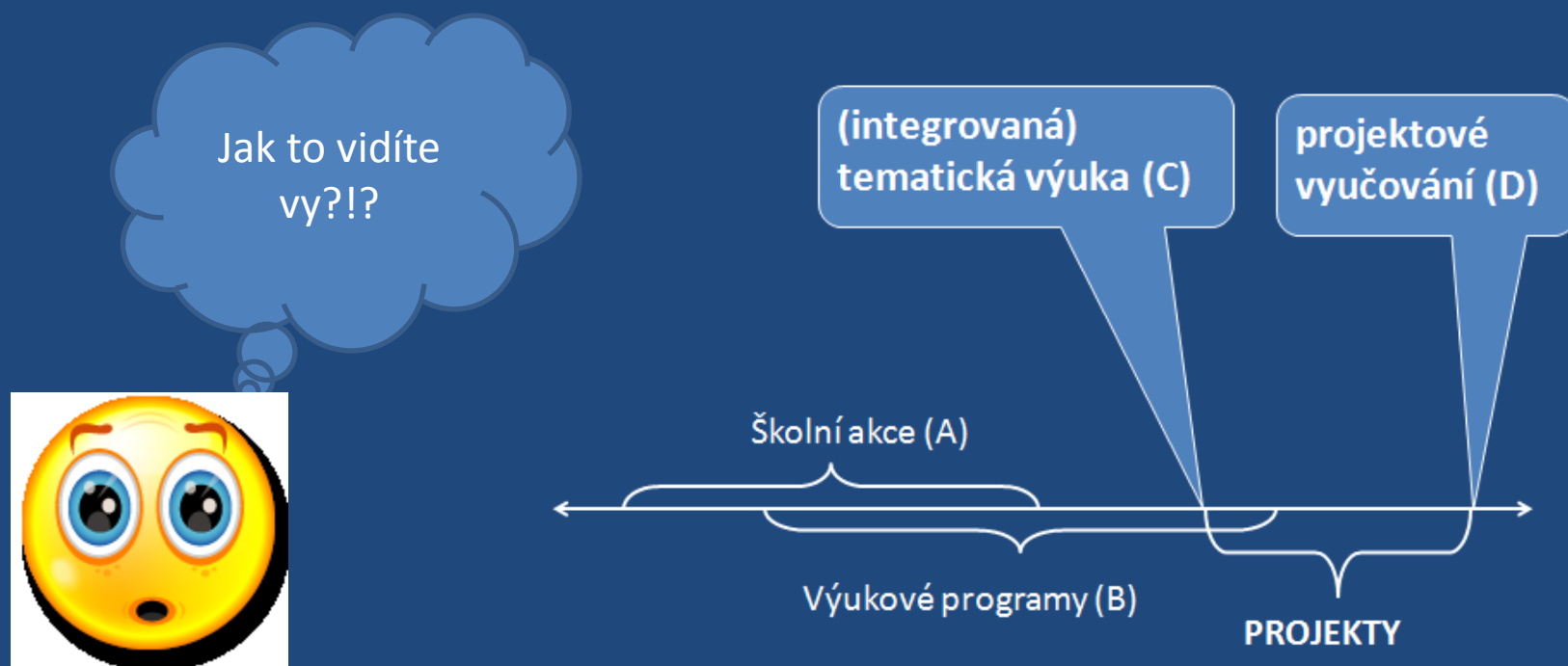
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Podzimní slavnosti – v rámci celoškolského dne v přírodě jsou uspořádány soutěže pro děti ve skákání v pytích, výroba náhrdelníků z listí a jeřabin a úkoly zaměřené na poznávání lesních dřevin a živočichů podle obrázků.

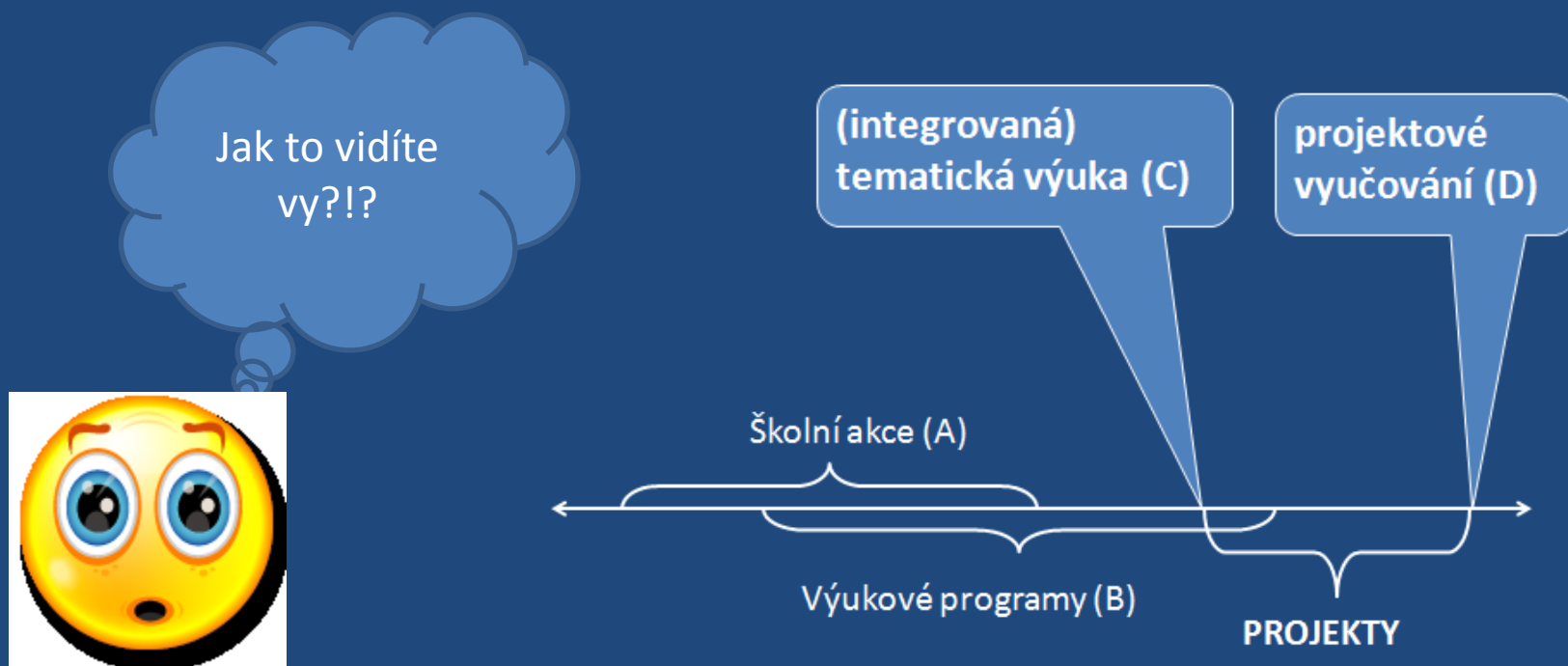
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Interaktivní mapa – žáci spoluvytváří při práci ve třídě mapu, do které zaznamenávají špejlem či jiným materiálem pohoří řeky, města apod.

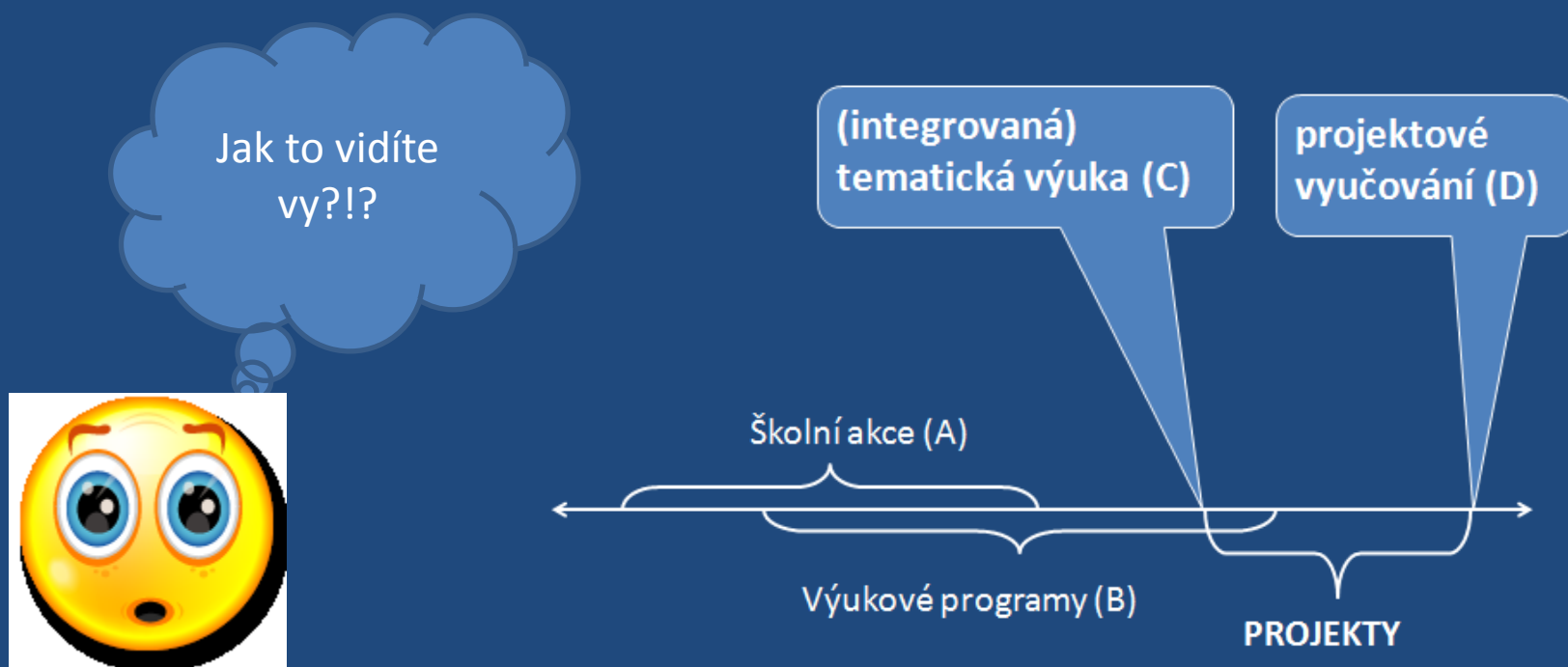
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Třídění odpadů – žáci navrhnou nejvhodnější místa na umístění košů na tříděný odpad ve třídách a na chodbách školy, vytvářejí plakáty informující o tom, co do kterého koše patří, rozmisťují koše i plakáty po škole a volí si žákovské hlídky kontrolující správné užívání košů v každé třídě.

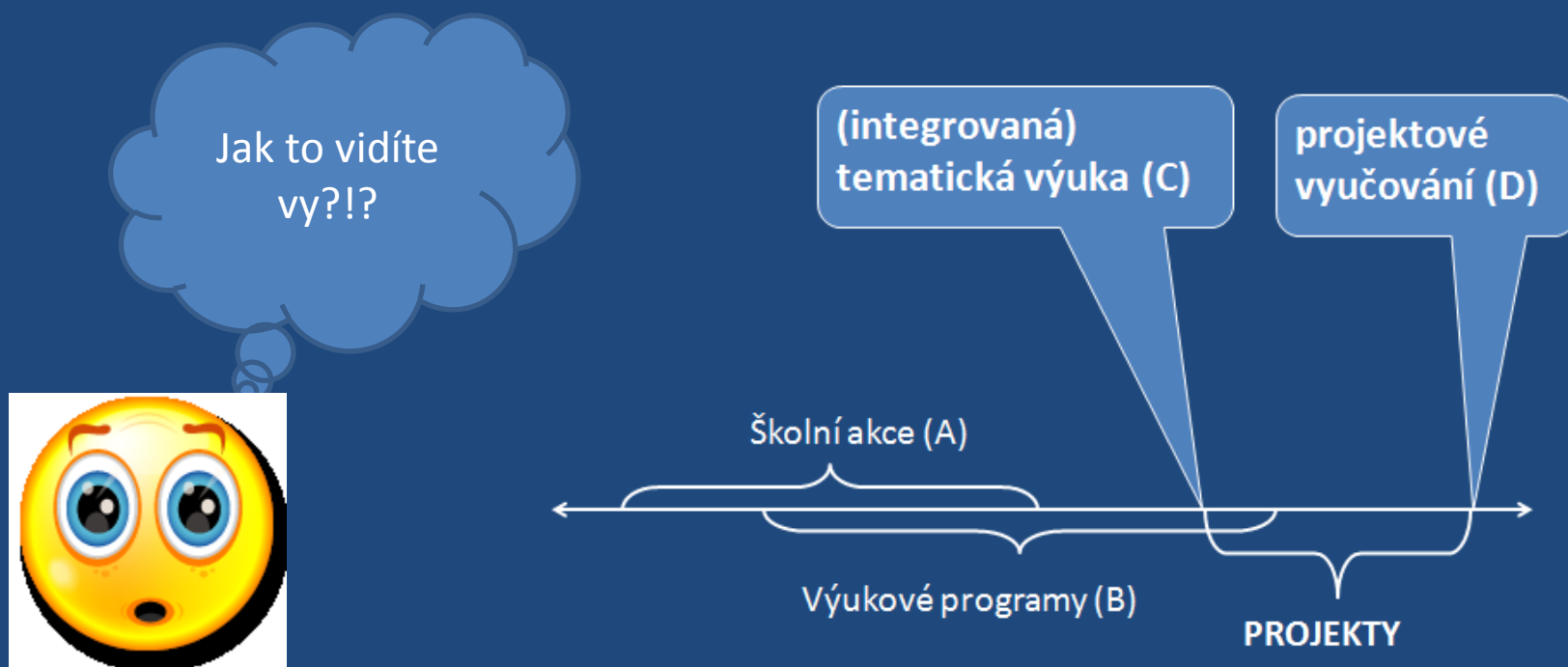
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Almanach žákovské poezie – žáci píší básně, učitelé vyberou ty nejlepší a poskládají je do almanachu vydaného k 50. výročí založení školy.

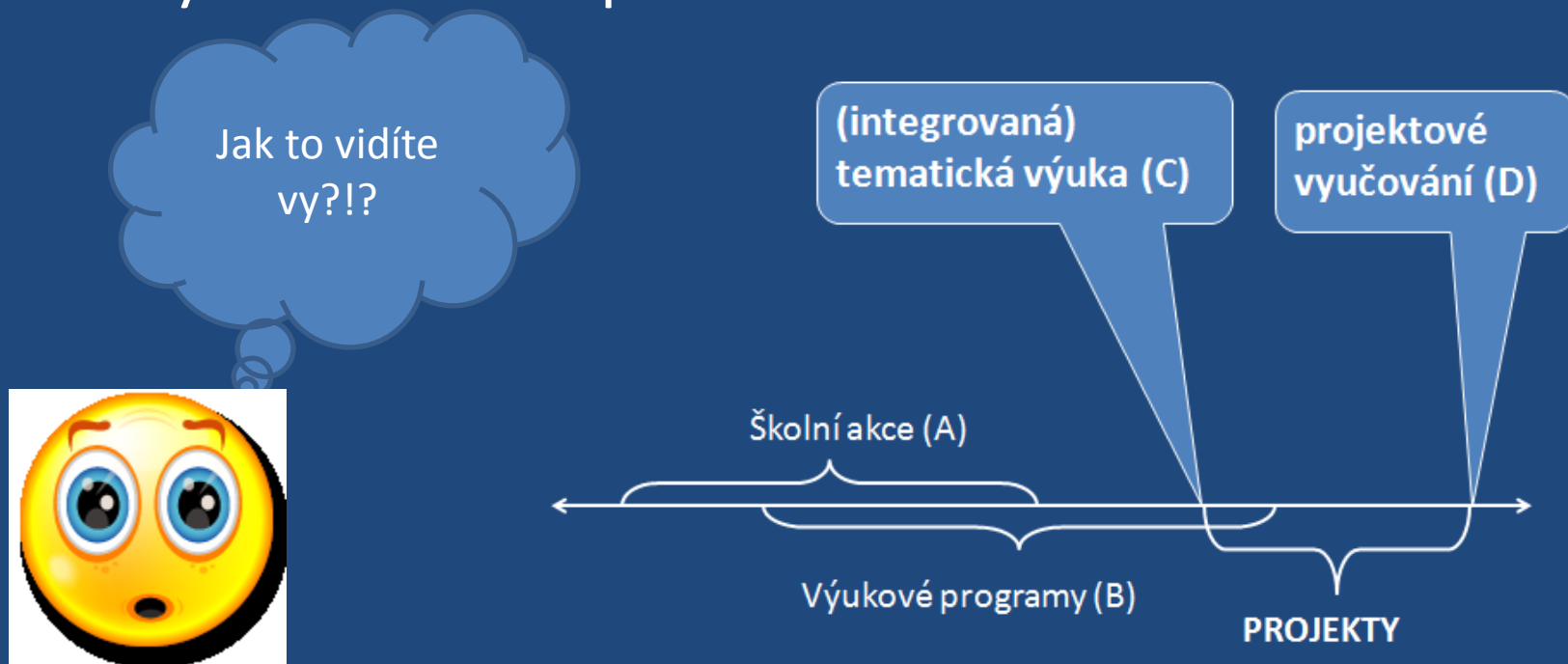
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Středověk – žáci vyhledávají co nejvíce informací o středověku a vytvářejí plakáty, kde formou psaného textu, výstřižků a vlastních kreseb představují to, co se dozvěděli.

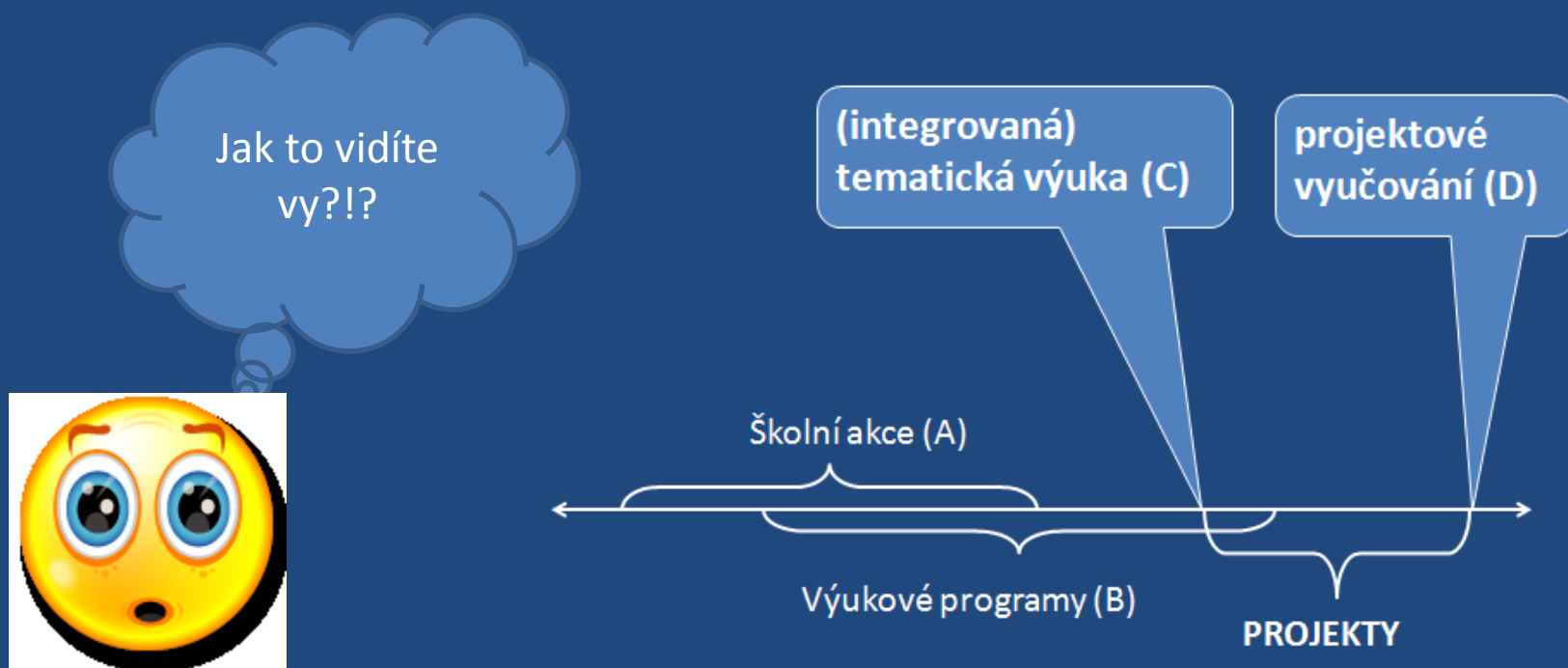
Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Adopce na dálku – žáci se ve školním parlamentu rozhodnou adoptovat na dálku dítě z Ugandy (přispět mu na vzdělávání prostřednictvím charity), uspořádají sbírku mezi všemi žáky a jejich rodiči, peníze odešlou a v hodinách angličtiny si začnou s adoptovaným dítětem dopisovat.

Popis aktivity, kterou škola realizuje:

Sloní skály – žáci navštíví geologicky cenné místo Lužických hor, o jeho geologických a historických specifikách si předtím ve škole vyhledali informace na internetu. Výlet zdokumentují fotografiemi a napíší o něm vyprávění.

Společné znaky - I

Integrovaná
tematická
výuka

Projektové
vyučování

- cílená, promyšlená a organizovaná činnost
- je intelektuální (teoretická) i ryze praktická
- komplexně ovlivňuje žákovu osobnost
- nabízí celistvé poznání
- orientuje se na produkt i proces
- využívá kooperace jako jedné z výchovně vzdělávacích strategií

Společné znaky - II

Projektové
vyučování

Integrovaná
tematická
výuka

- vychází z konkrétních potřeb žáků
- cíle jsou vyhodnocovány
- ITV a PV jsou integrální součástí kurikula (klíče x přívěšek)
- od žáka vyžadují převzetí odpovědnosti za vlastní učení - určitou míru KK

Děkuji za pozornost

Mgr. Zdeněk Dlabola
z.dlabola@jobos.cz
Občanské sdružení JOB

PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ V CHEMII A SOUVISEJÍCÍCH OBORECH

zahájení: 13:00 – Velký sál

<http://userweb.pedf.cuni.cz/wp/pvch/>

Rozdílné znaky, důrazy – ITV x PV

- ❑ **Východiskem je** téma – různé pohledy (úhly pohledu) na téma, jeho mapování, přehledy, porozumění
- ❑ **Cíl** se více váže k tématu
- ❑ **Vztah mezi aktivitami je** volnější, méně provázaný, aktivity nemusejí být vzájemně podmíněné
- ❑ Menší **spoluzodpovědnost žáka**, větší učitele – především **při plánování**
- ❑ **Uzavřenější prostředí** (nevyžaduje přesah do jiných systémů – např. mimo třídu)
- ❑ **Východiskem je** problém, praxe, experiment, objevování, ověření hypotézy
- ❑ **Cíl** je více idea, záměr, změna, produkt než téma
- ❑ **Aktivity jsou** více vzájemně podmíněné, provázané, více na sebe navazují, podporují se
- ❑ **Spolupodílení se žáka** po celý průběh projektu (**zejména při plánování**, volba problému apod.)
- ❑ **Otevřenější systém**, přesah do života školy, obce, regionu apod.

Integrovaná tematická výuka x projektové vyučování

BAROKO

Třídění odpadu

Cíl projektu se více váže k tématu než k problému. Chceme, aby žáci pochopili baroko v nejrůznějších souvislostech, získali o něm v soustředěné podobě množství informací.

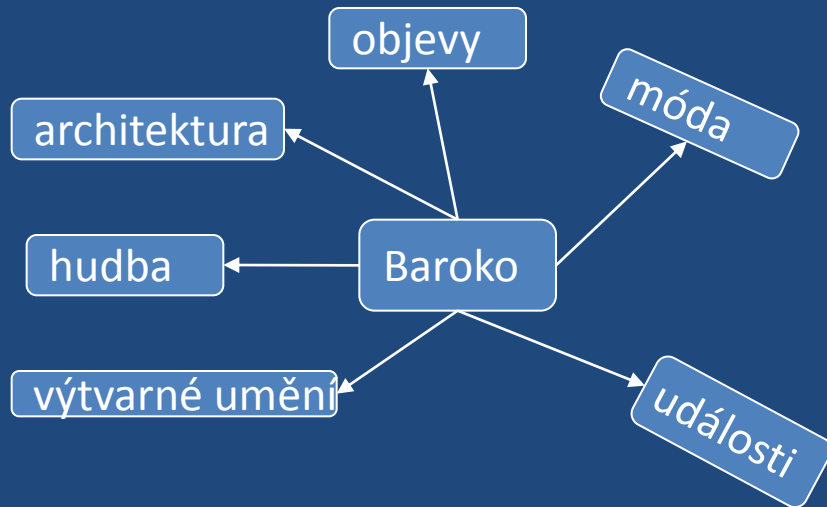
Cíl projektu se více váže k myšlence, záměru, změně než k tématu. Chceme, aby žáci na škole začali třídít odpad a tuto dovednost (zvyk či postoj) přenesli do života školy i do svých domovů.

Integrovaná tematická výuka x projektové vyučování

BAROKO

Třídění odpadu

Východiskem je tedy téma
– různé pohledy (úhly
pohledu) na toto téma,
jeho mapování.

Východiskem je problém,
jak je možné snížit
množství odpadů
vyváženého na
skládky.

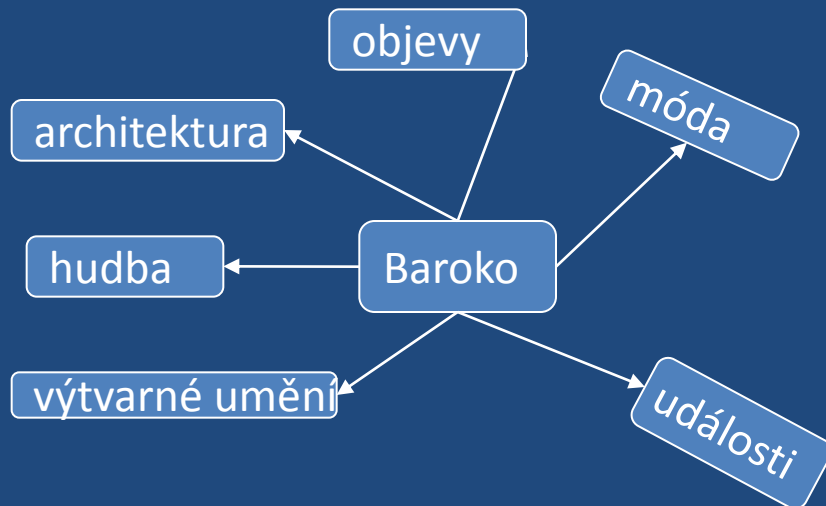

Integrovaná tematická výuka x projektové vyučování

BAROKO

Třídění odpadu

Realizované aktivity nejsou vzájemně provázané – například pokud vynecháme téma objevy a vynálezy, celý projekt bude stále fungovat.

Aktivity jsou více vzájemně podmíněné, provázané, více na sebe navazují, podporují se. Vše začíná společným plánováním a hledáním postupu, jak dosáhnout vytčeného cíle.

Integrovaná tematická výuka x projektové vyučování

BAROKO

Třídění odpadu

Vůdčí osobou v celém plánování je učitel, který promyslí celou strukturu, návaznost postupu i obsah projektu – v rámci projektu mají žáci možnost dílčím způsobem ovlivňovat podobu (formu a obsah) výstupů jednotlivých aktivit.

Plán vytvářejí žáci a jejich učitel(é) jsou především v roli facilitátora, žáci nejprve problém přesně vymezí a domluví se, jaký výsledek by jejich snažení mělo přinést, následuje analýza problémové situace.

Integrovaná tematická výuka x projektové vyučování

BAROKO

Třídění odpadu

Žáci nakonec s výsledky svého hledání a třídění informací v rámci závěrečné prezentace seznámí své spolužáky a dopad vně třídy je minimální.

Žáci naplánují např.: s obyvateli města ankety, ze kterých vyplynou úvodní data, která pak v rámci matematiky zpracují a vyhodnotí. Tato data jsou konfrontována s údaji získanými na místní skládce a sousedící spalovně odpadů a dalšími údaji získanými z různých informačních zdrojů apod. Následuje fáze vytváření návrhů řešení a poté vlastní řešení problému, tedy realizace navrženého postupu. V případě, že se nedostavuje plánovaný efekt, pomáhá učitel skupině v návratu k dřívějším fázím. Žáci prezentují výsledky projektu na veřejnosti.